

Guia de la normativa d'aplicació als regidors relativa a les incompatibilitats, conflicte d'interessos i prohibicions de contractar

Índex:

1. INCOMPATIBILITATS DELS ELECTES LOCALS.....	2
1.1. Causes d'inelegibilitat i incompatibilitat amb la condició de regidor	2
1.1.A) Causes d'inelegibilitat	2
1.1.B) Causes d'incompatibilitat	3
1.2. Causes d'incompatibilitats entre el càrrec de regidor i l'exercici d'altres activitats públiques o privades	4
1.2.A) Regidors amb dedicació exclusiva	4
1.2.B) Regidors amb dedicació parcial	5
1.2.C) Regidors sense dedicació	6
1.2.D) Disposicions comunes.....	6
2. CONFLICTE D'INTERESSOS	7
2.1. Registre d'interessos	7
2.2. El deure d'abstenció	8
2.3. Especificitats aplicables als contractes finançats amb fons amb origen al PRTR	9
3. PROHIBICIONS DE CONTRACTAR	11

Normes i sigles:

- a) Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general (LOREG)
- b) Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'incompatibilitats del personal al servei de les administracions públiques (LIPAP)
- c) Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (LCSP)
- d) Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic (LRJSP)
- e) Reial decret legislatiu 2/2015, del 23 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors (ET)
- f) Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (LTAIPBG)
- g) Reial decret legislatiu 5/2015, del 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'estatut bàsic de l'empleat públic (EBEP)
- h) Reial decret 2568/1986, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'organització, funcionament i règim jurídic de les entitats locals
- i) Decret 214/1990, de 30 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament del personal al servei de les entitats locals (Decret 214/1990)

1. INCOMPATIBILITATS DELS ELECTES LOCALS

Les incompatibilitats dels regidors es regulen en dos àmbits:

- A) Per una banda, les causes d'inelegibilitat o incompatibilitat amb la condició de regidor ([punt 1.1](#)). Les causes d'inelegibilitat limiten, d'acord amb la LOREG, el dret al sufragi passiu (impedeixen concórrer com a candidat en unes eleccions) de determinades persones per raó de la seva condició o circumstàncies personals, mentre que les d'incompatibilitat impossibiliten simultaniejar el càrrec electe amb determinats càrrecs, funcions o activitats.
- B) Per l'altra, les incompatibilitats entre el càrrec de regidor i l'exercici d'altres activitats públiques o privades i els corresponents límits retributius ([punt 1.2](#)): és a dir, limitacions establertes per la LRRL i la LIPAP per tot el personal al servei de les administracions públiques, que pretenen salvaguardar l'interès general i evitar possibles conflictes d'interessos. Es tracta, doncs, de límits que apliquen una vegada s'adquireix la condició de regidor.

1.1. Causes d'inelegibilitat i incompatibilitat amb la condició de regidor

1.1.A) Causes d'inelegibilitat

- a) Membres de la Família Reial; presidents del Tribunal Constitucional, Tribunal Suprem, Consell d'Estat i Tribunal de Comptes; Defensor del Poble; Fiscal General de l'Estat; magistrats, jutges i fiscals, i un seguit d'altres càrrecs, entre els quals cal destacar els militars professionals i membres de les forces i cossos de seguretat i policia en actiu (art. 6.1 LOREG).

Els magistrats, jutges, fiscals, militars, membres de les forces i cossos de seguretat i policies en actiu que vulguin presentar-se a les eleccions han de sol·licitar passar a la situació administrativa que correspongui segons la seva legislació específica (art. 7.3 LOREG). Tots ells (excepte els militars) tenen dret, en tot cas, a reserva de lloc o plaça i de destinació en les condicions que determinin les normes específiques d'aplicació. Si són elegits, la situació administrativa que els correspongui es pot mantenir, a voluntat dels interessats, un cop acabat el seu mandat, fins a la constitució de la nova corporació Local (art. 7.4 LOREG).

- b) Els condemnats per sentència ferma a pena privativa de llibertat, durant el període que duri la pena (art. 6.2.a LOREG).
- c) Els condemnats per sentència, encara que no sigui ferma, per delictes de rebel·lió, de terrorisme, contra l'administració pública o contra les institucions de l'Estat quan aquesta hagi establert la pena d'inhabilitació per a l'exercici del dret de sufragi passiu o la de inhabilitació absoluta o especial o de suspensió per a ocupació o càrrec públic (art. 6.2.b LOREG).

Segons jurisprudència del TS, resulta d'aplicació als condemnats amb posterioritat a l'entrada en vigor de la LO 3/2011, de modificació de la LOREG, és a dir, el dia 30 de gener de 2011 ([STS 3554/2022, de 10 d'octubre, rec. 3431/2020](#)).

- d) Durant el seu mandat i per les circumscripcions electorals compreses en tot o en part en l'àmbit territorial de la seva jurisdicció, qui exerceixi la funció de més nivell de cada ministeri en les diferents demarcacions territorials d'àmbit inferior a l'estatal; els presidents, directors i càrrecs assimilats d'entitats autònomes de competència territorial limitada, així com els delegats del Govern de l'Estat en aquestes; els Secretaris generals de les Delegacions i Subdelegacions del Govern de l'Estat i altres càrrecs de similar naturalesa (art. 6.3 LOREG).
- e) Els deutors directes o subsidiaris del corresponent ens local contra qui s'hagi expedit manament de constrenyiment per resolució judicial (art. 177.2 LOREG).

Segons la doctrina reiterada de la Junta Electoral Central, s'exigeix que contra s'hagi expedit manament de constrenyiment per resolució judicial i no per simple resolució administrativa.

La qualificació d'inelegible és procedent respecte de qui incorri en alguna de les causes esmentades el mateix dia de la presentació de la seva candidatura, o en qualsevol moment posterior fins a la celebració de les eleccions. Per tant, a diferència de la incompatibilitat, que apareix en el moment en què s'adquireix la condició de regidor, la inelegibilitat apareix en un estadi previ (en el moment en què es vol exercir el dret de sufragi passiu).

1.1.B) Causes d'incompatibilitat

- a) Totes les causes d'inelegibilitat llistades a l'apartat anterior (art. 6.4 LOREG).
- b) Els advocats i procuradors que dirigeixin o representin parts en procediments judicials o administratius contra l'ens local, excepte la impugnació dels actes i acords d'aquests ens que incorrin en infracció de l'ordenament jurídic (art. 178.2.a LOREG).
- c) Els directores de serveis, funcionaris o resta de personal en actiu del respectiu ajuntament i de les entitats que en depenen (art. 178.2.b LOREG).

Els funcionaris de carrera o interins que optin pel càrrec de regidor passen a la situació de serveis especials (art. 74.1.a LRBRL, art. 87.1.f EBEP i art. 211.1.f Decret 214/1990), mentre que si són personal laboral passen a la situació d'excedència forçosa (art. 74.2 LRBRL i art. 178.4 LOREG).

Si bé la Junta Electoral Central no ha mantingut una posició uniforme i reiterada sobre aquesta qüestió, actualment el TS manté que aquesta incompatibilitat no és completa, sinó que cal tenir en compte el tipus de contracte laboral, la seva duració i si és finançat amb fons aliens a l'ajuntament ([STS 1262/2020, de 28 de maig, rec. 5298/17](#), en què el TS declara la compatibilitat entre el càrrec de regidor i el lloc de treball en el mateix ajuntament en règim laboral, de duració de 180 dies, sense caràcter estable, la retribució del qual s'abona amb fons aliens a l'ajuntament mitjançant subvenció). En tot cas, incorre en incompatibilitat un regidor que exerceixi com a treballador contractat per a una entitat amb forma de SA que sigui íntegrament propietat de l'Ajuntament i tingui entre les funcions la prestació de serveis públics ([acord JEC 511/2011](#)).

- d) Els directors generals o assimilats de les caixes d'estalvis provincials i locals que actuïn en el terme municipal (art. 178.2.c LOREG).
- e) Els contractistes o subcontractistes de contractes el finançament dels quals vagi a càrrec totalment o parcialment de l'ens local o dels seus ens dependents (art. 178.2.d LOREG).

Si bé aquest article no especifica cap percentatge mínim de participació, ens remetem a allò exposat en el [punt 3](#), relatiu a les prohibicions contractar.

- f) Els regidors electes en candidatures presentades per partits o per federacions o coalicions de partits declarats il·legals amb posterioritat per sentència judicial ferma i els electes en candidatures presentades per agrupacions d'electors declarades vinculades a un partit il·legalitzat per resolució judicial ferma (art. 178.2.e LOREG).

Totes les persones afectades per alguna causa d'incompatibilitat són elegibles, si bé en cas de situacions sobrevingudes d'incompatibilitat, l'afectat ha d'optar entre la renúncia a la condició de regidor o l'abandonament de la situació que doni origen a la incompatibilitat esmentada (art. 178.3 LOREG) en el termini de 10 dies des que rebí la notificació de la seva incompatibilitat declarada pel ple. Un cop transcorregut aquest termini s'entén que l'afectat renuncia al seu càrrec de regidor (art. 10 ROF).

1.2. Causes d'incompatibilitats entre el càrrec de regidor i l'exercici d'altres activitats públiques o privades

Cal partir de la base que la LIPAP considera *activitat en el sector públic* la desenvolupada pels membres electes de les corporacions locals (art. 1). Per tant, als efectes d'aquesta normativa, es produeix una equiparació entre els regidors i els funcionaris o empleats de l'administració.

La Llei parteix de la base que el personal inclòs en l'àmbit d'aplicació de la Llei pot compatibilitzar les seves activitats amb l'exercici dels càrrecs electes dels membres de les corporacions locals, excepte que els desenvolupin en règim de dedicació exclusiva (art. 5.1 LIPAP) i sempre que l'exercici del càrrec que pugui impedir o menyscar l'estricta compliment dels seus deures o comprometre la seva imparcialitat o independència (art. 3 LIPAP).

Per tant, cal diferenciar tres supòsits:

1.2.A) Regidors amb dedicació exclusiva

No poden exercir un segon lloc de treball o activitat en el **sector públic**: les retribucions percebudes per l'exercici del seu càrrec són incompatibles amb la d'altres retribucions amb càrrec als pressupostos de les administracions públiques i dels ens, organismes o empreses que en depenen. Només es pot percebre la retribució corresponent a una de les dues activitats, sens perjudici de les dietes, indemnitzacions o assistències que corresponguin per l'altra (art. 5.2 LIPAP).

En aquest cas, es poden donar dos supòsits d'incompatibilitat sobrevinguda:

- Si un regidor accedeix per qualsevol títol a un nou lloc del sector públic que resulti incompatible amb el càrrec electe, ha d'optar per un d'ells dins el termini de presa de possessió (o bé modificar la seva dedicació perquè passi a ser parcial). Si no ho fa, s'entén que opta pel nou lloc.
- Si un treballador públic esdevé regidor amb jornada exclusiva (d'un ajuntament diferent al qual treballa, ja que si no apareix el supòsit d'incompatibilitat de l'art. 178.2.b LOREG), passa a situació de serveis especials si és funcionari (art. 74.1.b LRBRL, art. 87.1.f EBEP i art. 211.1.f Decret 214/1990) o d'excedència forçosa, en cas que tingui un règim laboral (art. 46 ET).

Es pot desenvolupar una segona activitat en el **sector privat**, per compte propi o sota la dependència d'altres entitats o particulars, sempre que siguin marginals (art. 13.3 ROF) i no es relacionin directament amb les que l'electe desenvolupi en el sector públic (art. 11 LIPAP), amb l'excepció de les activitats particulars que realitzin en exercici d'un dret legalment reconegut.

- En aquest cas, es requereix el previ reconeixement de la compatibilitat, que correspon al ple de la corporació local i s'ha de dictar en el termini de 2 mesos (art. 14 LIPAP).
- Els reconeixements de compatibilitat no poden modificar la jornada de treball i horari de l'interessat i queden automàticament sense efecte en cas de canvi de lloc en el sector públic (art. 14 LIPAP).
- L'activitat privada no es pot prestar si correspon a un lloc de treball que requereix la presència efectiva de l'interessat durant un horari igual o superior a la meitat de la jornada setmanal ordinària de treball a l'administració pública (art. 12.2 LIPAP).
- La marginalitat de l'activitat privada implica que aquesta sigui d'importància secundària o escassa, que no causi detriment a la dedicació preferent de les tasques pròpies al càrrec de regidor, i cal valorar-la en cada cas en funció de les circumstàncies concretes.
- Els regidors que mantenen la seva activitat laboral tenen dret a disposar d'un permís pel temps inexcusable per assistir a les reunions dels òrgans als quals pertanyen i per exercir les delegacions que els correspongui. Si aquestes absències superen el 20% de les hores laborables en un període de 3 mesos, l'empresa pot declarar unilateralment l'electe en situació d'excedència forçosa (art. 37.2 ET).

En tot cas, **no** es poden desenvolupar les següents activitats (art. 12.1 LIPAP):

- Les activitats privades en els assumptes en què estigui intervenint, hagi intervingut en els 2 darrers anys o hagi d'intervenir per raó del lloc públic (s'hi inclouen especialment les prestades a persones a qui s'estigui obligat a atendre en l'exercici del lloc públic).
- La pertinença a consells d'administració o òrgans rectors d'empreses o entitats privades, sempre que l'activitat estigui relacionada amb les que gestioni el departament, organisme o entitat en què presti els seus serveis el personal afectat.
- L'exercici de càrrecs en empreses o societats concessionàries, contractistes d'obres, serveis o subministraments, arrendatàries o administradores de monopolis, o amb participació o aval del sector públic, sigui quina sigui la seva configuració jurídica.
- La participació superior al 10% al capital de les empreses o societats del punt anterior.

També els són aplicables a l'àmbit territorial de la seva competència i durant els 2 anys següents a la finalització del seu mandat les limitacions a l'exercici d'activitats privades establertes a l'art. 15 de la [Llei 3/2015, del 30 de març, reguladora de l'exercici de l'alt càrrec de l'AGE](#). A aquests efectes, els ajuntaments podran contemplar una compensació econòmica durant aquest període per a aquells que, com a conseqüència del règim d'incompatibilitats, no puguin exercir la seva activitat professional ni percebin retribucions econòmiques per altres activitats (art. 75.8 LRBRL)¹.

1.2.B) Regidors amb dedicació parcial

Poden exercir un segon lloc de treball o activitat en el **sector públic** (art. 5.1 LIPAP) i percebre retribucions pel càrrec de regidor sempre que s'exerceixi fora de la jornada de treball a l'administració (art. 75.2 LRBRL).

- Cal obtenir la corresponent autorització de comptabilitat, que s'ha d'instar en els 10 primers dies del termini de presa de possessió (art. 10 LIPAP) i correspon al ple de la corporació local (art. 9 LIPAP). S'ha d'efectuar per raó d'interès públic i no pot suposar una modificació de l'horari dels dos llocs (art. 3 LIPAP).

Com s'ha exposat en el punt 1.1.B), el segon lloc de treball públic només pot ser en una administració diferent a la qual s'exerceix el càrrec de regidor, d'acord amb l'art. 178.2.b LOREG.

- Cal tenir en compte els límits retributius dels arts. 5.2 i 7 de la LIPAP.
- L'Administració en què presti els seus serveis un membre d'una corporació local en règim de dedicació parcial i aquesta última s'han de comunicar recíprocament la jornada i les retribucions que percebi, així com qualsevol modificació que s'hi produeixi.
- Els funcionaris tenen dret a un permís pel temps indispensable per al compliment dels deures inexcusables de caràcter públic, entre els quals s'inclou l'assistència a reunions d'òrgans de govern i comissions que en depenguin, dels quals en formin part com a regidor o regidora, sempre que existeixi compatibilitat (art. 48.j EBEP).

També poden desenvolupar **activitats privades** en els mateixos termes que els regidors en règim de dedicació exclusiva, si bé no aplica la limitació relativa a les activitats privades que corresponguin a llocs de treball que requereixin la presència efectiva de l'interessat durant un horari igual o superior a la meitat de la jornada setmanal ordinària de treball a les administracions públiques (art. 12.2 LIPAP).

Els regidors que estiguin autoritzats per a l'exercici d'un segon lloc o activitat públics han d'instar el reconeixement de compatibilitat amb tots dos (art. 14 LIPAP). Tot i així, no es pot reconèixer la compatibilitat per a activitat privada a qui se li hagi autoritzat per a un segon lloc o activitat públics, sempre que la suma de jornades de tots dos sigui igual o superior a la màxima a les administracions públiques (art. 13 LIPAP).

¹ Aquest és el règim d'incompatibilitats i limitacions a l'exercici d'activitats dels regidors que han finalitzat el seu mandat.

1.2.C) Regidors sense dedicació

No existeix cap previsió normativa i, per tant, no existeix incompatibilitat, ja que aquests regidors només perceben quantitats que no tenen la consideració de sou (indemnitzacions per despeses en què hagin incorregut per raó del seu càrrec i quantitats en concepte d'assistència efectiva a reunions dels òrgans col·legiats). En conseqüència, únicament se'ls apliquen les incompatibilitats previstes a la LOREG.

1.2.D) Disposicions comunes

- Totes les resolucions de compatibilitat per exercir un segon lloc o activitat (ja sigui al sector públic o en el privades) s'han d'inscriure als registres de personal corresponents (art. 18 LIPAP).
- Queden exceptuades del règim d'incompatibilitats de la LIPAP les activitats següents:
 - a) Les derivades de l'administració del patrimoni personal o familiar.
 - b) La direcció de seminaris o el dictat de cursos o conferències a centres oficials destinats a la formació de funcionaris o professorat, quan no tingui caràcter permanent o habitual ni suposin més de 75 hores a l'any, així com la preparació per a l'accés a la funció pública en els casos i la forma que es determini per reglament.
 - c) La participació en tribunals qualificadors de proves selectives per a ingrés a les administracions públiques.
 - d) La participació del personal docent en exàmens, proves o avaluacions diferents de les que habitualment els corresponguin, de la manera reglamentàriament establerta.
 - e) L'exercici del càrrec de president, vocal o membre de juntes rectores de mutualitats o patronats de funcionaris, sempre que no sigui retribuït.
 - f) La producció i la creació literària, artística, científica i tècnica, així com les publicacions que se'n derivin, sempre que no s'originin com a conseqüència d'una relació d'ocupació o de prestació de serveis.
 - g) La participació ocasional en col·loquis i programes en qualsevol mitjà de comunicació social.
 - h) La col·laboració i l'assistència ocasional a congressos, seminaris, conferències o cursos de caràcter professional.

Quadre resum de les situacions derivades de compatibilitzar el càrrec electe amb un lloc de treball a l'administració:

Els membres electes locals:

- No poden ser treballadors del mateix ajuntament en el qual desenvolupen el càrrec de regidor, amb independència de la dedicació del càrrec de regidor (art. 178.2.b LOREG). Si aquesta situació apareix de forma sobtevinguda i opten pel càrrec de regidor:
 - Passen a la situació de serveis especials si són funcionaris de carrera o interins (art. 74.1.a LRBRL).
 - Passen a la situació d'excedència forçosa si són personal laboral (art. 74.2 LRBRL).
- Si són treballadors d'un ajuntament diferent i desenvolupen el càrrec electe amb dedicació exclusiva:
 - Passen a la situació de serveis especials si són funcionaris de carrera o interins (art. 74.1.b LRBRL).
 - Passen a la situació d'excedència forçosa si tenen un règim laboral (art. 74.2 LRBRL).
- Poden ser treballadors d'un ajuntament diferent del qual desenvolupen el càrrec de regidor si tenen atribuïda una dedicació parcial o no tenen dedicació.

2. CONFLICTE D'INTERESSOS

Un conflicte d'interès és una situació de risc en què un interès particular d'un regidor podria influir en la seva imparcialitat i objectivitat en el compliment de les obligacions i responsabilitats públiques.

Cal tenir present que per tal que existeixi conflicte d'interès n'hi ha prou amb què l'afectació sigui potencial: no cal que el discerniment s'hagi vist afectat efectivament, sinó que és suficient amb constatar l'existència d'una circumstància que pugui semblar que compromet la imparcialitat o independència.

Les obligacions dels regidors en aquest àmbit deriven d'un doble regulació: una, relativa a la declaració del patrimoni dels regidors i de les activitats que desenvolupen que els generen ingressos econòmics, i que es tracta d'una obligació que cal complir en determinats moments del mandat; l'altra, relativa al deure d'abstenció en determinats procediments en què pugui existir un conflicte d'interessos, que opera durant tot el període en què s'exerceix el càrrec de regidor.

2.1. Registre d'interessos

Cada ajuntament ha de tenir un registre d'interessos (art. 30.1 ROF):

Informació que hi ha de constar: els registres consten de dues seccions (art. 75.7 LRBRL):

- El registre d'activitats, que conté les declaracions sobre causes de possible incompatibilitats i activitats que proporcionin o puguin proporcionar ingressos econòmics (l'art. 31 ROF especifica que s'hi ha de fer constar la relació d'activitats i ocupacions professionals, mercantils o industrials, treballs per compte d'altri i altres fonts d'ingressos privats, amb especificació del seu àmbit i caràcter i dels llocs de treball o càrrecs que s'ostenten en entitats privades, així com el nom o la raó social de les mateixes, i també els altres interessos o activitats privades que, tot i no ser susceptibles de proporcionar ingressos, afectin o estiguin en relació amb l'àmbit de competències de la corporació).
- El registre de béns patrimonials, que conté les declaracions sobre béns i drets patrimonials i de la participació en societats de tot tipus, amb informació de les societats per elles participades i de les autoliquidacions dels impostos sobre la renda, patrimoni i, en el seu cas, societats (l'art. 31 ROF especifica que, en relació amb els béns mobles i immobles, cal fer-hi constar, si escau, la seva inscripció registral i data d'adquisició de cadascun).

Aquestes declaracions permeten comprovar el compliment de les causes d'incompatibilitat de l'art. 178.2 de la LOREG.

Moment de declaració: cada regidor ha de declarar aquestes circumstàncies en els models aprovats pels plens respectius (arts. 30.2 ROF i art. 75.7 LRBRL):

- Abans de prendre possessió del seu càrrec.
- En el moment de finalització (per cessament, renúncia o fi del mandat).
- Quan es produeixin variacions al llarg del mandat (en aquest cas, en el termini d'un mes a comptar des del dia en què aquestes s'hagin produït).

Publicitat del registre: si bé l'art. 32 del ROF especifica que el registre té caràcter públic i que per a l'accés a les dades que conté cal acreditar la condició legal d'interessat legítim directe, la vigent normativa sobre transparència estableix que, en relació amb les activitats i béns dels regidors, s'ha de fer pública una declaració que indiqui la seva situació patrimonial, que no n'ha d'incloure les dades de localització ni les que siguin necessàries per a salvaguardar la privacitat i la seguretat dels titulars (art. 75.7 LRBRL, i arts. 11.1.b, 11.1.d i 56.2 de la LTAIPBG).

Supòsit excepcional (art. 75.7 LRBRL): els representants locals que pel seu càrrec vegin amenaçada la seva seguretat personal o la dels seus béns o negocis, la dels seus familiars, socis, empleats o persones amb qui tinguin una relació econòmica o professional, poden realitzar la declaració dels seus béns i drets patrimonials davant del secretari de la diputació provincial o davant de l'òrgan competent de la comunitat autònoma, i serà inscrita en el registre especial creat a aquests efectes en aquestes institucions.

2.2. El deure d'abstenció

Es tracta de l'acte pel qual un regidor s'aparta del coneixement d'un assumpte per evitar el risc que actuï de forma imparcial per raó de tenir alguna relació amb l'objecte o les parts que hi intervenen.

Els regidors s'han d'abstenir de participar en la deliberació, votació, decisió i execució dels procediments en què concorri alguna de les circumstàncies a les quals es refereix la legislació de procediment administratiu i de contractació pública (art. 76 LRBRL, art. 21 ROF i art. 23.1 LRJSP).

Causes d'abstenció:

A. Causes establertes en la legislació de procediment administratiu (art. 23 LRJSP):

- a) Tenir interès personal en l'afer de què es tracti o en un altre en la resolució del qual pugui influir-hi; ser administrador de societat o entitat interessada, o tenir qüestió litigiosa pendent amb algun interessat.

El TS ha consolidat la doctrina per la qual existeix un *interès directe de caràcter personal* quan aquest és aliè a l'exercici de la funció pública i no té relació amb l'estatut dels membres de la corporació, ja que en cas contrari seria impossible l'adopció d'acords en aquesta matèria.

- b) Tenir un vincle matrimonial o una situació de fet assimilable, i el parentiu de consanguinitat dins del 4t grau o d'afinitat dins del 2n, amb qualsevol dels interessats, amb els administradors d'entitats o les societats interessades i també amb els assessors, representants legals o mandataris que intervinguin en el procediment, així com compartir despatx professional o estar associat amb aquests per a l'assessorament, la representació o el mandat.

La determinació del grau de parentiu es fa d'acord amb les normes civils (arts. 915 a 920 del Codi civil).

- c) Tenir amistat íntima o enemistat manifesta amb alguna de les persones esmentades a l'apartat anterior.
- d) Haver intervingut com a pèrit o com a testimoni en el procediment de què es tracti.
- e) Tenir relació de servei amb una persona natural o jurídica interessada directament en l'afer, o haver-li prestat en els 2 últims anys serveis professionals de qualsevol tipus i en qualsevol circumstància o lloc.

La relació laboral d'una de les persones que formen part d'un òrgan col·legiat amb l'entitat destinatària de l'acte administratiu constitueix una causa d'abstenció.

En aquests supòsits, el regidor implicat ha d'apartar-se del procés decisor: ha d'abandonar la sala mentre es discuteix i voti l'assumpte, llevat que es tracti de debatre la seva actuació com a corporatiu, en què tindrà dret a romandre i defensar-se (art. 96 ROF).

Cal tenir en compte, però, que, tal com es veurà en el proper punt, abstenir-se no és suficient en els casos en què opera alguna de les prohibicions de contractar.

B. Causes establertes en la legislació de contractació pública (art. 64.2 LCSP):

La LCSP especifica que el concepte de *conflicte d'interessos* abasta qualsevol situació en què el personal al servei de l'òrgan de contractació, que a més participi en el desenvolupament del procediment de licitació o pugui influir en el seu resultat, tingui directament o indirectament un interès financer, econòmic o personal que pugui semblar que compromet la seva imparcialitat i independència en el context del procediment de licitació.

Les persones o entitats que tinguin coneixement d'un possible conflicte d'interès ho han de posar immediatament en coneixement de l'òrgan de contractació.

Conseqüències de la no-abstenció:

- a) Responsabilitat dels regidors (art. 23.5 LRJSP): en els casos en què concorri alguna d'aquestes circumstàncies dona lloc a la responsabilitat que sigui procedent.
- b) Invalidesa dels actes: mentre que la LRJSP preveu que l'actuació en els supòsits en què concorre una causa d'abstenció sense que el regidor implicat s'hagi abstingut no ha d'implicar necessàriament la invalidesa dels actes en què ha intervingut (art. 23.4), la LRBRL estableix que l'actuació dels membres en què concorrin aquests motius implicarà, quan hagi estat determinant, la invalidesa dels actes en què hagin intervingut (art. 76).

En el cas dels òrgans col·legiats, la jurisprudència acostuma a valorar la transcendència de la intervenció en funció de la incidència dels vots de les persones afectades pel deure d'abstenció en el resultat final de la votació: quan la causa d'abstenció només es dona en alguns dels membres de l'òrgan col·legiat i és possible que prescindint dels seus vots s'obtingui el quòrum necessari per a adoptar la decisió, els tribunals s'inclinen majoritàriament per aplicar el principi de conservació dels actes.

Ara bé, el pes del vot sobre el quòrum necessari no és sempre l'únic criteri que cal considerar. Recentment, el TS ha admès l'anul·lació d'actes administratius adoptats per acord d'un òrgan col·legiat quan el vot favorable de la persona que s'hauria d'haver abstingut no era necessari per aprovar l'acord: cal valorar quina ha estat la influència de la persona que tenia un deure d'abstenció en el debat i tenir en compte els efectes de la seva intervenció en les votacions del plenari.

Exemple: l'alcalde pot participar de la deliberació i votació d'un acord de ple pel qual s'atorga una llicència d'obres a una empresa per la qual treballa?

No, cal que s'abstingui, en la mesura que la persona que ocupa l'alcaldia manté una relació laboral amb la persona jurídica interessada en l'obtenció de la llicència ([ST 267/2018, de 23 d'abril, de l'AP de Barcelona](#)). Així, no pot participar en els punts de l'ordre del dia de les sessions dels plens en les quals es decideixi atorgar la llicència (el deure d'abstenció comprèn l'obligació de no participar ni en la deliberació, ni en la votació, ni en la decisió, ni en l'execució de la matèria en relació amb la qual existeix el motiu d'abstenció), i cal que abandoni la sala de plens durant el debat i la votació d'aquestes qüestions.

2.3. Especificitats aplicables als contractes finançats amb fons amb origen al PRTR

El Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTP) és un instrument promogut a nivell de la UE orientat a mitigar els impactes de la pandèmia Covid-19 i a transformar la societat a diferents nivells, com ara, entre d'altres, la descarbonització i el respecte al medi ambient, el foment de la digitalització, la modernització del teixit productiu i la millora de les infraestructures. Aquest Pla inclou el Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR), un dels instruments financers desenvolupats en el marc dels fons *Next Generation*.

El PRTP preveu una normativa específica de prevenció i detecció de la corrupció i els conflictes d'interès aplicable a totes les persones que participin en determinats procediments finançats amb aquests fons: d'acord amb la legislació comunitària, tot beneficiari de fons del MRR ha de disposar d'un pla de mesures antifrau que estableixi com a obligatòria la subscripció d'una declaració d'absència de conflictes d'interès (DACI), amb l'objectiu de garantir i declarar que, en el seu respectiu àmbit d'actuació, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables i, en particular, a les relatives a la prevenció i detecció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès.

En aquest sentit, el Reglament financer de la UE estableix que «*existeix un conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic, o per qualsevol motiu directe o indirecte d'interès personal*» (art. 61.3 del Reglament UE 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol).

L'Estat espanyol va concretar la regulació dels conflictes d'interès en la gestió dels fons *Next Generation* a través de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de PGE per a l'any 2023 (DA 112a). El contingut mínim de les DACIs ha estat establert a l'[Ordre HFP/55/2023, de 24 de gener](#).

Procediments i subjectes als quals és d'aplicació l'obligació de subscriure el DACI: hi queda inclòs el personal al servei d'entitats decisores, executores i instrumentals que participin en els procediments d'adjudicació de contractes o de concessió de subvencions, de forma individual o mitjançant un òrgan col·legiat.

- En els procediments de contractació, en les fases de valoració d'ofertes, proposta d'adjudicació i adjudicació de contractes: membres que conformen l'òrgan de contractació, tant si és unipersonal com col·legiat, i membres de l'òrgan col·legiat d'assistència a l'òrgan de contractació.
- En els procediments de concessió de subvencions, en les fases de valoració de sol·licituds i resolució de concessions: membre/s de l'òrgan competent per la concessió i membres dels òrgans col·legiats de valoració de sol·licituds.

Cadascuna de les persones mencionades anteriorment han de signar electrònicament una declaració d'absència de conflictes d'interès (DACI) en el moment en què coneguin la seva participació en el procediment corresponent², per la qual cosa l'obligació assoleix els regidors que participin en procediments de contractació i de concessió de subvencions finançats amb els fons PRTP.

Podeu trobar el model de DACI aprovat pel Ministeri d'Hisenda i Funció Pública en català al [següent enllaç](#)³.

El mateix Ministeri també ha publicat la [Guía práctica para la aplicación de la Orden HFP/55/2023, de 24 de enero, relativa al análisis sistemático del riesgo de conflicto de interés en los procedimientos que ejecutan el PRTR](#).

Finalment, el [portal web de contractació pública de la Generalitat de Catalunya](#) conté els models actualitzats de DACI inclosos en els models de plecs de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic finançats amb fons procedents del MRR per a procediments d'adjudicació oberts, oberts simplificats i oberts simplificats abreujats.

² Pel que fa al procediment i la resta d'aspectes regulats a la norma, podeu consultar la [nota de l'ACM sobre la regulació dels conflictes d'interès en la gestió dels fons Next Generation](#).

³ Aprovat mitjançant l'[Ordre HFP/1030/2021](#) (annex 4).

3. PROHIBICIONS DE CONTRACTAR

La LCSP exclou determinades persones de la contractació amb el sector públic per raó del seu càrrec o circumstàncies. Són les persones incloses en algun dels supòsits de la LIPAP i qualsevol dels càrrecs electes regulats a la LOREG, en els termes establerts en aquesta Llei, així com el seu cercle familiar i afectiu i les entitats en les quals participin.

En concret, no poden contractar amb el sector públic (art. 65 i 71.1.g LCSP):

- a) Les persones incurses en algun supòsit d'incompatibilitat en els termes ja explicats de la LOREG i la LIPAP ([punt 1](#)). Cal tenir en compte, especialment, el supòsit d'incompatibilitat entre el càrrec de regidor i la condició de contractista o subcontractista de contractes el finançament dels quals va a càrrec de la corporació municipal de què és membre o dels seus ens dependents⁴.

Això no impedeix que un regidor mantingui la seva activitat com a contractista o subcontractista, sempre que no ho faci amb la pròpia corporació o amb establiments que en depenen.

- b) Les persones jurídiques en el capital de les quals participen les persones de l'apartat anterior.
- c) Els cònjuges, persones vinculades amb relació anàloga de convivència afectiva, ascendents i descendents i parents en 2n grau per consanguinitat o afinitat de les persones del primer apartat, quan es produeixi conflicte d'interessos⁵ amb el titular de l'òrgan de contractació o els titulars dels òrgans en què s'ha delegat la facultat per contractar o els que exerceixin la substitució del primer⁶.

Per tant, d'una banda el règim legal impedeix al regidor-contractista formalitzar un contracte amb l'Ajuntament (situació d'incompatibilitat per part del regidor), i per l'altra s'estableix la prohibició absoluta per part de l'entitat local de contractar o subcontractar amb un membre electe o entitats o persones del seu cercle professional o afectiu (prohibició de contractar).

Aquestes prohibicions afecten tots els tipus de contractes que subscrigui l'entitat contractant.

Regles:

- La incompatibilitat o la inelegibilitat (si la situació és prèvia al nomenament) només es pot resoldre amb la renúncia a l'acta de regidor o a contractar amb l'administració de la qual s'és regidor.
- Les prohibicions de contractar s'han d'apreciar per l'òrgan de contractació (art. 72.1 LCSP).
- Igual que en els supòsits del [punt 1.1.B](#), l'afectat ha d'optar entre la renúncia a la condició de regidor o l'abandonament de la situació que doni origen a la incompatibilitat esmentada (art. 178.3 LOREG) en el termini de 10 dies des que rebí la notificació de la seva incompatibilitat declarada pel ple. Un cop transcorregut aquest termini, s'entén que l'afectat renuncia al seu càrrec de regidor (art. 10 ROF).

⁴ Si bé en el cas de la LOREG aquesta prohibició és absoluta, amb independència del percentatge de participació que ostentin (art. 178.2.d LOREG), la LIPAP la configura únicament en els casos en què el regidor tingui una participació superior al 10% en el capital de l'empresa corresponent (art. 12.1.c LIPAP). En aquest sentit, l'[Informe 6/2010 de la JCCAE](#) va determinar que és possible aplicar analògicament als alcaldes i regidors del percentatge del 10% regulat pel personal al servei de les administracions públiques, amb base als arts. 14 de la CE (igualtat davant la llei) i 4.1 del CC (aplicació analògica de les normes quan aquestes no prevegin un supòsit específic però en regulen un altre de semblant entre els quals s'aprecia identitat de raó).

⁵ El conflicte d'interessos de l'art. 71.1.g LCSP és aplicable a tots els casos, i no únicament als parents de 2n grau per consanguinitat o afinitat ([Informe 10/2016, de 18 de maig, de la Junta Consultiva d'Aragó](#)).

⁶ Si aquest conflicte d'interès no concorre, no existeix prohibició de contractar: la relació de parentiu en si mateixa no implica necessàriament un conflicte d'interès. Aquest últim es concep com un concepte més ampli que l'estricta prohibició de contractar, que implica l'existència de vinculacions personals i reals susceptibles de posar en perill la imparcialitat en les actuacions dutes a terme per l'òrgan de contractació.

- Per altra banda, l'incompliment de la prohibició de contractar per part del licitador té com a efecte la nul·litat de ple dret dels contractes celebrats (art. 39.2.a LCSP).

En funció de quin òrgan ostenti la competència en matèria de contractació de cada contracte (seguint la distribució de la DA 2a.2 LCSP), les causes relatives a les prohibicions de contractar s'estendran únicament al cercle familiar i de persones vinculades a l'alcalde o bé a tots els regidors del ple.

Exemple 1: si un ajuntament té delegada a la Junta de govern local la competència relativa a la contractació menor, pot contractar els serveis de lampisteria a un professional que està casat amb una de les actuals regidores de la corporació que és membre de la Junta?

No, per part de la regidora existeix un conflicte d'interès, ja que existeix un vincle matrimonial entre la regidora, que forma part de la Junta, i el possible contractista. Per part del professional existeix una prohibició de contractar, ja que la prohibició *ex lege* absoluta de contractar amb membres electes que estableix la LCSP s'estén, entre d'altres, als seus cònjuges (no és possible simplement recórrer al deure d'abstenció, ja que aplica directament la prohibició de contractar)⁷.

Exemple 2: si el pare d'una regidora pretén presentar-se a la licitació d'un contracte iniciada per l'ajuntament, existeix una prohibició de contractar per part de l'empresari?

Sí, ja que la regidora pertany a l'òrgan de contractació i el pare és el titular de l'empresa que vol licitar. Això comporta un conflicte d'interès real, en la mesura que el ple de la corporació és un òrgan de naturalesa política, que pren les seves decisions per majoria i en què el sentit de la decisió pot estar afectat per la influència de la regidora que és membre de la corporació. Aquesta prohibició de contractar no variaria fins i tot en cas que la regidora formés part de l'oposició al ple, ni tampoc si l'empresa es presentés mitjançant una UTE, ja que, en qualsevol cas, la regidora podria influir en la contractació. Si es pretén seguir endavant amb la licitació, només es pot considerar la renúncia a la condició de regidora ([Informe 3/2017, de 27 d'abril, de la JCCAE](#)).

⁷ Font: *Els conflictes d'interès a les organitzacions públiques*, Oficina Antifrau de Catalunya.